

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 6. Vtrùm Deus de facto prædefiniat actus liberos voluntatis
creatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

& carentiâ consensus; illo existente, necessariò sequitur, esse verum de quouis auxilio possibili, quòd coniungeretur, si existeret, non cum carentiâ consensus, sed cum consensu. Verumtamen, argumentum hoc, pariter fieri potest suo modo contra quoduis decretum Dei prædefinitiuum, cuiuslibet actus liberi ad probandum, omne auxilium respectu talis actus possibile in statu conditionato esse efficax: atque adeò nullum purè sufficiens: quod etiam est absurdum. Quia, tale decretum essentialiter est connexum cum efficacia eius auxilij, quod vnice eligitur, & existit pro obtinendo actu prædefinito. Ergo essentialiter est oppositum coniuncto ex existentia cuiuslibet auxilij possibilis, & negatione cæterorum, & carentiâ consensus. Ergo, supposito tali decreto, de quouis ex dictis auxilijs possibilibus verum est, quòd coniungeretur cum consensu si existeret vnice. Quod est, illud in statu conditionato efficax esse.

89 Ad primum igitur argumentum respondeo, omnia auxilia possible, quæ in statu conditionato de facto sunt inefficacia, non existente in Deo decreto illo, *Nullum dabo auxilium, nisi efficax*, manura nihilominus inefficacia, si illud existeret. Quia tamen existentia talis decreti essentialiter opposita est existentia omnis auxilij inefficacis, hypothetis de existentia cuiuslibet illorum, quæ sunt de facto inefficacia, in sensu composito ipsius decreti chymærica est, ex eaque subinde duo simul contradictoria sequuntur; coniungendum scilicet tale auxilium cum consensu, si existeret in consortio decreti; quia eam coniunctionem infert decretum; & non coniungendum, quia aliàs pro nutu libero voluntatis talis coniunctio non est futura; decretumque positum nullatenus illam causaret: quia neque necessitate voluntatem ad illam, ut constat ex prædictis; neque voluntas, eo existente, muraret determinationem liberam, quam sine illo habet, vti supponitur. Vnde patet, auxilia possible, quæ modò in statu conditionato sunt inefficacia, nullatenus reddenda efficacia ob positionem dicti decreti: nam efficacia auxilij in verâ existentia consensus sub eius hypothesi consistit, non in chymærica; qualem dumtaxat secum ferrent hypothèses de existentia talium auxiliorum in casu positionis decreti. Hinc ad secundum argumentum pariter respondetur, decretum prædefinitiuum actus essentialiter esse oppositum cuius auxilio, aliàs ad actum inefficaci, prout vnice existenti: atque ita ex hypothesi, quòd simul cum tali decreto vnice existeret quoduis illorum, quæ præcisingendo ab existentia illius inefficacia sunt, non sequitur coniungendum esse illud simpliciter cum consensu, si que efficax fore; sed coniungendum simul, & non coniungendum; si que fore chymæram. Per quæ fallacia eiusmodi argumentorum manet detecta.

90 Nota ad extremum huius quæstionis, quæcunque in præcedentibus dicta sunt de coherentiâ, vel oppositione diuinarum prædefinitiuum cum libertate actuum voluntatis creatæ, imprimis intelligenda esse de prædefinitiuibus actuum moraliter bonorum. Quæ tamen ex hypothesi, quòd non repugnent aliunde similes prædefinitiuones actuum moraliter malorum, eis quoque poterunt adaptari. Quia, quod attinet ad coherentiâ, vel oppositionem cum libertate actuum prædefinitiuorum, omnes prædefinitiuones ex conceptu suo similes æquales sunt: siue illæ sint prædefinitiuones actuum moraliter bono-

rum, siue actuum moraliter malorum. Vtrum autem aliunde repugnet Deo actus moraliter malos prædefinire adhuc quoad eorum physicam entitatem; vel secus; quod hic aliqui examinant, ego in Tractatum de Auxilijs remitto examinandum. Vbi de physica prædeterminatione ad materiale peccati, atque adeò de prædefinitiuone eius tractari solet.

QVAESTIO VI.

Vtrum Deus de facto prædefiniat actus liberos voluntatis creatæ.

91 Quæstio non est de actibus moraliter malis iuxta num. præced. Sed de moraliter bonis. De quibus certum omnino est, prædefiniri de facto in sua causa, hoc est in auxilio efficaci, quo Deus præuenit voluntatem creatam, excitat, & cum effectu mouet ad tales actus exequendos. Dubitatur tamen, an etiam in ipsis decreto efficaci, & antecedenti prædefiniantur.

92 Suppono ex communi huiusmodi prædefinitiuones actuum simpliciter necessarias non esse ad prouidentiam Dei. Ita, præter eos, qui negant, illas cum libertate creatæ componi possent citatos supra quæst. 2. num. 10. tenent Soar. lib. 2. de Concurfu Dei cap. 7. à num. 4. Fasol. 1. par. quæst. 14. artic. 13. & quæst. 22. artic. 1. 2. & 3. Ruiz disp. 9. de Prouiden. sect. 11. Arrub. 1. par. disput. 68. cap. 2. Franc. Amic. disput. 14. de Volunt. sect. 5. Ribas 1. par. tract. 6. disput. 3. cap. 3. & alij communiter. Probatum autem primò; quia, ut constat ex doctrinâ tradita supra disput. 36. quæst. 4. proposit. 1. possibilis est prouidentia, qua Deus ex simplici intentione finis moueatur ad eligenda media efficacia, quibus reuera obtineat finem intentum; quin opus sit, talem finem efficaciter prædefiniri. Poterit ergo Deus ex intentione simplici actus honesti moueri ad dandum auxilium efficax, quo illum consequatur, quin sit necesse ad prouidendum homini talem actum, illum antecedenter prædefinire.

93 Secundò probatur id ipsum; quia Deus prouidentiam habet, eamque perfectissimam, circa actus prauos, quin eos prædefiniat, adhuc quoad materiale; ut nostra, & communis sententia fert, imò, quin eos præintendat, adhuc effectu simplici. Ergo multò melius absque vlla prædefinitiuone poterit prouidentiam habere de actibus bonis. Tota igitur difficultas ad factum reducitur.

94 Circa quam quotquot censent prædefinitiuones diuinas auferre libertatem, eas consequenter negant de facto. Ex cæteris verò plerique illas de facto admittunt. Thomistæ quidem, & Scotistæ illas suas prædefinitiuones exequutiuas, de quibus mentionem fecimus quæst. 2. Reliqui verò purè intentiuas, quæ solæ, ut ibi probauimus, componuntur cum libertate. Sequuntur autem hanc sententiam Soar. Arrub. Fasol. Granad. Tann. & Ruiz ibid. citati, & apud eos alij plurimi præsertim apud Ruiz disput. 9. de Prouiden. sect. 2. Qui vnanimiter censent, Deum prædefinire

nire actus honestos, non in communi solum, & vagè, ut putarunt aliqui, quos tacito nomine refert, & refellit Soar. lib. 3. de Auxilijs cap. 17. num. 2. & 14. & lib. 4. de Prædestin. cap. 13. a num. 4. & lib. 3. cap. 10. num. 3. sed in particulari, & distinctè cum omnibus circumstantijs determinatis. Addit tamen Ruiz disput. 8. etiam dari de facto prædefinitiones vagas, seu disiunctivas tum circa actus diuersarum personarum, tum circa diuersas species actuum eiusdem generis, tum circa diuersa individua eiusdem speciei; necnon circa diuersas actuum condiciones, & circumstantias temporis, loci, motiui, durationis, intentionis, &c. Quod late probat tota eadem disputatione, adducens pro se S. Tho. & alios Scholasticos, quos citat sect. 6. Vtrum autem omnes actus boni tam naturales, quam supernaturales prædefiniantur à Deo de facto, sub controuersia est. Affirmat Ruiz cum alijs pluribus disput. illa 9. citata. Negant Soar. lib. 1. de Concurfu Dei cap. 7. a num. 11. Fasolus supra dub. 6. & alij. Qui censent, actus honestos naturales, saltem maiori ex parte, non prædefiniri de facto; bene tamen supernaturales, præsertim, qui salutares sunt, & proprij Prædestinatorum. De actibus enim bonis Reprobatorum, etiam supernaturalibus, non ita certum est, à Deo prædefiniri.

Propositio 1.

94 Deus de facto prædefinit opera salutaria, quibus Prædestinati consequuntur vitam æternam.

Propositio hæc non est certa; quia nihil est, quod illam cum certitudine conuincat. In eam tamen inclino ut longè probabiliorem opposita; tum propter maius pondus auctoritatis, quod pro se habet; tum propter non contemnenda argumenta, quæ ad illam comprobendam pertinet ab Scriptura, & Patribus, & à ratione. Arguitur enim primò ex Paulo ad Ephes. 2. dicente, *Ipsius enim sumus factura, creati in Christo Iesu in operibus bonis, quæ preparauit Deus, ut in illis ambulemus, id est, quæ prædestinavit Deus.* ut intelligunt August. de Prædestin. Sancto. cap. 10. initio. Beda in hunc locum, Prosper ad Capitula Gallorum respons. 14. & lib. 1. de Vocat. Gentium cap. 3. Theophilactus, Anselmus, & S. Thom. verba Apostoli interpretantes. Ac demum Fulgentius lib. 1. ad Monimum, vbi plura dicit ad rem. *Quale est illud cap. 24. initio. Deus itaque omnia opera horum siue bona, siue mala præsciuit: quia eum latere nihil potuit. Sed sola bona prædestinavit.* Idemque reperit ex mente Augustini cap. 29. ad finem. Eademque sententiam habet Prosper ad Obiection. Vincenti. obiect. 10. 11. & 12. ad Capitula Gallorum respons. 15. Quam ambo sumplerunt ex August. sæpe eam tradente, præsertim cap. 10. citato de Prædestin. Sancto. & cap. 17. & 19. Eademque doctrinam de prædestinatione honorum operum, & non malorum sequitur etiam, & exprimitur Hypognost. lib. 6. col. 2. Leo nonus epist. 4. ad Pet. Antiochen. col. 4. Beda lib. Quæstion. quæst. 13. post medium. Hugo Victor. de Sacram. lib. 1. par. 2. cap. 18. & indicat satis clarè Concilium Valentinum 3. sub Lothario Imperatore cap. 3. Docet ergo Paulus ex mente horum Patrium, Deum prædestina-

re bona opera iustorum, quod idem est, ac prædefinire, ut expressius dixit Athanasius explicans eadem Pauli verba. *Parauit Deus, quæ differri non poterunt, nec prætermitti, quin peragantur, tanquam diuinitus sint præsumta.*

Secundò arguitur ex Paulo frequenter appellante Prædestinatos, *vocatos secundum propositum voluntatis Dei*; ut videre est ad Rom. 8. ad Ephes. 1. & 2. ad Timoth. 1. & alibi. Quæ vocatio Prædestinatorum propria celebratissima est apud Augustinum innumeris in locis, præsertim in libris de Correptione, & gratia, de Prædestinatione Sanctorum, & de Dono perseverantia. De qua ait cap. 3. de Prædestin. Sancto. *Vocatio secundum propositum Dei non omnium, qui vocantur, est, sed tantum Electorum.* Propositum autem Dei esse actum efficacem diuinæ voluntatis ad obiectum aliquod terminatum, certissimum est apud omnes, & apud Augustinum notissimum. Ex quo sic. Propositum, secundum quod Prædestinati specialiter vocati dicuntur, non est voluntas Dei efficax ad vocationem terminatam; quia si esset, omnes vocati essent vocati secundum propositum contra mentem Pauli: quia omnes vocantur in tempore, prout Deus ab æterno proposuit, illos vocare. Ergo est voluntas Dei efficax terminata ad aliquod præintantum à Deo, ad quod ordinatur vocatio, iuxta illud ad Rom. 8. *Quos prædestinavit, hos & vocauit.* Quod non potest esse aliud, nisi vel gloria, vel merita, vel vtrumque: nam, si Deus efficaciter prædefinit gloriam, consequenter prædefinit merita, ut paulò inferius ponderabimus. Igitur ex phrasi Pauli, & Augustini efficaciter sequitur, Deum efficaciter prædefinire merita Prædestinatorum. Adde ex lib. de Dono persever. cap. 14. & 22. & de Prædestin. Sancto. cap. 18. & 20. satis constare, prædestinationem secundum Augustinum propositum esse Dei, siue voluntas efficax præuia ad voluntatem vocationis congruæ; nimirum prædefinitionem vel gloriæ, vel fidei, & honorum operum, vel vtrumque.

Tertiò arguitur ex Paulo ad Ephes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti.* Ex quo loco August. lib. de Prædestin. Sancto. cap. 8. infert. *Non ergo, quia futuri eramus, sed ut essemus. Ideo quippe tales eramus futuri: quia elegit ipse prædestinans, ut tales per gratiam eius essemus.* Ergo præstituit Deus, ut sancti essemus, puta per opera sancta. Ergo prædefiniuit talia opera, eaque prædefinitione nos elegit, ut essemus sancti. Clarius August. lib. 1. ad Simplicia. quæst. 2. col. 4. *Non, quia inuenit Deus opera bona in hominibus, quæ eligat, ideo manet propositum iustificationis ipsius; sed quia illud manet, ut iustificet credentes, ideo inuenit opera, quæ iam eligat ad regnum Cælorum.* Audi etiam Chrylottomum in eundem locum serm. 1. col. 2. *An omnibus fere epistolis diligenter istud ostendit; nimirum, non esse recentiora, quæ nobis obueniunt, sed ab initio diuinitus præfigurata; neque esse ex penitentia, sed ita dispensa, ac præfigurata, idque multà providentiâ.* Et Theodoretum ibidem. *Ab initio, & ante constitutionem mundi, quæ ad nos pertinebant, præsciuit, & prædefiniuit.*

Quartò arguitur ex illis Scripture locis, quæ potentiam, & efficaciam diuinæ voluntatis commendant. Psal. 113. *Omnia, quæcumque voluit, fecit.* Hester 13. *Non est, qui possit illi resistere.*

resistere voluntati, si decreveris saluare Israel. Sapientia. 12. *Subest enim, cum volueris, posse.* Ad qua loca respiciens August. lib. de Corept. & gratiâ cap. 14. ait, *Volenti Deo saluum facere, nullum resistit arbitrium. Sic enim velle, & nolle in volentis est potestate, ut diuinam voluntatem non impediat, neque superet potestatem.* Et infra. *Non est dubitandum, voluntati Dei, qui omnia, etiam que futura sunt, facit, voluntatem creatam non posse resistere: quandoquidem etiam de ipsis voluntatibus facit ipse, quod vult, & cum vult, facit.* Certè hæc de voluntate, quam Deus habet congruè vocandi ad bona opera, aptè nequeunt intelligi. Ergo de voluntate præuiâ prædefiniendo opera ipsa intelligenda sunt. Hæc enim est, quæ per se immediate est infruabilis: hæc, cui propriè resisteret homo, si posset resistere, non itidem altera, quæ tantum est infruabilis ratione obiecti inuoluentis nostrum consentum conditionatum; cuique propriè non resisteret homo, etsi per impossibile ipsa persistente non consentiret. Ponderanda insuper illa verba vltima Augustini. *De ipsis voluntatibus facit ipse, quod vult.* Ergo vult efficaciter ut fiant: quod est, illas prædefinire. Adde locum illum. Prover. 21. *Cor Regis in manu Domini, sicut diuisiones aquarum, quocumque voluerit, vertet illud.* Vtique quocumque voluerit efficaci prædefinitione, vertet per auxilium eo sine colatum.

98 Quintò arguitur ex promissionibus absolutis, quibus Deus in Scripturâ promittit aliqua opera libera. Promissio enim absoluta voluntatem absolutam, & efficacem arguit, atque requirit exequendi id quod promittitur. Ezechiel 36. *Faciám, ut in præceptis meis ambulatis, & iudicia mea custodiatís, & operemini.* In quem locum August. lib. de Prædestin. Sanctor. cap. 11. *Attendite fratres, & videbitis, Deum illa permittere facturum se, ut faciant, que iubet, ut fiant.* Clariùs hoc comprobatur locus alius August. eodem lib. cap. 10. ubi agens de promissione factâ Abraham ait. *Promittit enim, quod ipse facturus fuerat, non quod homines: quia, etsi facerent homines bona, que pertinet ad colendum Deum, ipse facit, ut illi faciant, que præcepit: non illi faciunt, ut ipse faciat, quod promissit.* Accedit Prosper lib. 1. de Vocatione gentium cap. 9. dicens. *Obediuntis promissit, qui dixit, dabo illis cor alterum, ut timeant me: perseveraturos promissit, qui dixit, timorem dabo in cor eorum, ne discedant à me.*

99 Benè video, omnia testimonia adducta, posse ab Aduersarijs eludi, interpretantibus illa de prædestinatione, siue prædefinitione bonorum operum in suâ causâ, ut in radice, hoc est, in auxilio efficaci, siue vocatione congrua, per quam Deus talia opera obtinet ab arbitrio creato. Aut etiam de prædefinitione non ordine causalitatis, sed temporis tantum antecedente opera, quæ dicuntur prædefinita. Sed non est, cur ad has translaticias, aut minus strictas interpretationes confugiamus, quando citra incommodum possumus auctoritates accipere iuxta omnem sermonis proprietatem, ut in præsentia accidit.

100 Venio ad rationes, & argumentor sextò. Deus de facto prædefinit gloriam Prædestinatis ante præuia eorum merita, ut probabo infra disput. 41. quæst. 3. Ergo & merita ipsa prædefinit. Probo consequentiam. Quia merita media

sunt, quibus gloria prædefinita obtinetur. Intendens autem efficaciter finem, consequenter amat etiam efficaciter media, quibus finis est obtinendus, quando hæc ab illo sunt amabilia, uti sunt merita respectu Dei. Quamquam enim intentio efficaci finis non necessitet ad amanda media, quæ aliunde prævidentur futura, ut supra disput. 36. quæst. 4. proposit. 2. statutum est: ob idque Deus ex intentione efficaci gloriæ tantum teneatur ad ponenda auxilia, ex quibus prævidet, sequutura merita re ipsa. At, quando media citra incommosum ab intendenti amari possunt, uti euenit in proposito, connaturalius est, ut amentur eo ordine, quo conducunt ad finem. Quod satis est, ut dicamus, Deum de facto ex intentione efficaci gloriæ immediatè moueri ad electionem meritorum, indeque progredi ad electionem auxiliorum, quibus sunt obtinenda merita, quæque sunt media remotiora respectu gloriæ intentæ.

Argumentor septimò. Quia, quando non est, quod efficaciter retrahat à consequitione finis, sed cum effectu est consequendus, perfectior ex genere suo, & magis connaturalis prouidentia videtur esse, illum præintendere efficaciter, quam ex simplici intentione moueri ad illum consequendum per medium efficacem: imo multi censent, intentionem simplicem finis ad electionem medijs efficaci mouere non posse. Ergo de facto saltem, est dicendum, Deum, non ex simplici intentione bonorum operum, quæ consequitur, moueri ad apponenda media efficaciæ pro eorum consequitione; sed ex intentione efficaci, quæ sit talium operum prædefinitio: tametsi oppositum sit ei possibile iuxta doctrinam statutam dictâ quæst. 4. proposit. 1. Confirmatur primò. Nam prædefinire inuitabiliter opera, quæ alias liberè, & pro nutu voluntatis creata sunt exequenda, maxime commendat sapientiam Dei. *Quæ attingit à fine vsque ad finem fortiter, & disponit omnia suauiter.* Sapientia. 8. Confirmatur secundo. Quia, cum Deus propensissimus sit ad amorem bonorum operum, non est cur illa non amet efficaciter, quando aliunde non retrahitur cum effectu ab eorum exequitione: quandoquidem in tali casu, vtrouis modo præintendat illa, nihil de exequitione admittitur, & solum detrahitur de amore, si præintendit simplici affectu. Quod ab ardenti desiderio videtur alienum, quod Deus habet salutis, atque iustitiæ hominum.

Hinc argumentor octauò. Amor, & benevolentia, quam Deus erga Prædestinatos habet, quamque Scriptura, & Patres prædicant, & exaggerant, eximie commendatur, si illorum opera salutaria æquè, ac salutem ipsam, prædefiniat; sin minus, nonnihil demitur de præstantiâ eius. Ergo, cum talis prædefinitio aliunde non repugnet, ut vidimus; de facto vtrique asserenda est. Consequentia est bona. Probò antecedens. Quia maior, & præstantior est amor, atque benevolentia, præintendere alicui efficaciter salutem, & opus salutare, ad eumque finem obtinendum illi conferre gratiam congruam, quam ex desiderio tantum simplici talis finis eidem talem gratiam communicare. Quæ ratio suum etiam habet locum circa qualibet pia opera etiam Reprobatorum: nam & hæc proueniunt ex gratiâ, amore, & benevolentia Dei. Vnde etiam sequitur, huiusmodi bonorum operum prædefinitionem maiorem obligationem imponere beneoperantibus

R R R R agen-

agendi gratias Deo sic præuenienti volentes eorum, cumque ob tantum amorem redamandi. Quod argumentum etiam est, talem prædefinitionem de facto dari.

103 Postremo, suppositâ possibilitate prædefinitionum, vix potest negari, esse de facto prædefinitos aliquos actus supernaturales pertinentes ad bonum commune omnium Prædestinatorum; vt sentiunt communiter Doctores nostræ sententiæ. Cuiusmodi sunt consensus B. Virginis in opus Incarnationis; actus voluntatis, quo Christus Dominus mortem acceptauit; prædicatio Apostolorum, &c. Ergo à simili idem erit dicendum de cæteris actibus salutaribus ipsorum Prædestinatorum.

Propositio 2.

104 Deus etiam prædefinit de facto actus supernaturales Reprobatorum. Et vniuersim quosuis actus honestos, etiam ordinis naturalis.

Hæc propositio minùs est certa, quàm præcedens. Eam tamen probant quoad vtramque partem aliqua ex argumentis factis pro præcedente præsertim 1. 4. 5. 7. & 8. in quibus denud applicandis non opus est morari. Et hæc de prædefinitione determinata actuum bonorum in singulari.

Propositio 3.

105 Verisimile mihi est, etiam dari de facto in Deo prædefinitiones vagas, seu disiunctiuas ex parte obiecti circa actus bonos tum diuersarum personarum, tum etiam eiusdem. Atque etiam prædefinitiones conditionatas.

Consentio in hac propositione cum P. Didaco Ruiz, & alijs Auctoribus ab eo relatis loco supra citato. Eam autem mihi suadeo; quia huiusmodi prædefinitiones possibiles sunt Deo, vt ex dictis in præcedentibus questionibus constat: valdeque consentaneæ videntur providentiæ diuinæ. Ergo de facto etiam sunt admittendæ. Etenim negari non potest, Deum ex primariâ intentione sæpe procurare bonum commune aut totius Ecclesiæ, aut alicuius Congregationis, aut etiam personæ priuatæ; ex eoque fine moueri ad apponenda media efficacia. Ex fine enim, vt omnes homines saluarentur, & benè viuerent, misit Deus suum Filium in Mundum: ex fine, vt Mundus conuerteretur, misit Apostolos ad prædicandum: ex peculiari affectu ad aliquas prouincias, aut ciuitates misit, & indices mittit prædicatores, qui incolas ad benè operandum pronocent. Ergo credendum est, Deum ex affectu efficaci bonorum operum harum communitatum vt talium moueri ad talia media apponenda secundum argumenta facta proposuit. Sed hic affectus non est determinatus circa opera, quæ de facto per talia media obtinentur; quia hæc non sunt bona conuenientia toti communitati; sed tantum alicui parti eius. Ergo est affectus vagus tendens in opera omnibus, & singulis personis communitatis conuenientia vagè saltem, seu disiunctiuè. Hoc enim genere affectus magis se-

Deus ostendit beneuolum erga talem communitatem vt talem, quàm, si vel simplici desiderio bona eius opera præoptaret, vel efficaciter tantum prædefineret ea determinata opera, quæ ab aliquibus communitatis de facto per medium adhibendum obtinenda sunt. Eademque de causâ, quoties Deus priuatæ personæ medium confert aptius ex se ad plura, vel præstantiora opera, quàm illa, quæ causat de facto, credi potest, Deum ex efficaci, & vagâ intentione circa talia opera medium illud conferre: quia sic magis se beneuolus ostendit erga talem personam; dum illi efficaciter maius bonum, quàm id, quod assequitur, disiunctiuè saltem, præoptat. Porro huiusmodi prædefinitiones vagæ, seu disiunctiuæ non tollunt alias determinatas eorum operum, quæ de facto obtinentur, sed eas in signo aliquo naturæ antecedunt: sicut voluntas conditionata saluandi Prædestinatos.

Quemadmodum autem Deus antecedentem voluntatem habet saluandi omnes, quæ prædefinitio quædam est gloriæ efficacis, & conditionata, vt plerique consentit; & nos probabimus disput. 40. quæst. 1. Ita etiam possunt admitti in Deo prædefinitiones aliquas conditionatas bonorum operum de facto: in quibus etiam sua beneuolentia erga homines specialiter elucet: sicut elucet in prædefinitione gloriæ conditionata, omnibusque communi: ex qua non parum confirmatur propositio nostra quoad prædefinitiones disiunctiuas, maxime, cum probabilis etiam sit, dari de facto prædefinitionem gloriæ vagam, seu disiunctiuam vt videbimus disput. 41. quæst. 3. Mitto alia indicia, & congruentias, quibus propositio hæc confirmari posset, & apud Ruiz loco citato videri possunt. Certius autem esse videtur, prædefinitiones, quæ de facto dantur, non esse præcidentes à libertate. Quia, supposito, quod Deus actus honestos prædefinit, non est, cur illos solum quoad substantiam physicam prædefiniat; & non isidem quoad honestatem moralem, quæ in suo conceptu inuoluit libertatem.

Rogabit aliquis ad extremum huius questionis, an ex suppositione, quod prædefinitio diuina absoluta, & determinata omnino esset necessaria, seu requisita ad actum prædefinitum, cum huius nihilominus libertate benè posset coherere. Respondeo, benè posse; dummodò ad potentiam proximam talis actus non sit illa pariter requisita. Quoniam in tali casu mutua connectio, quam actus prædefinitus cum prædefinitione haberet, nec obstaret, quominus actus prædefinitus posset à voluntate creatæ liber euadere; nec obstaret, quominus prædefinitio posset à voluntate diuinâ liberè concipi. Nam, vt constat ex generali doctrinâ supra statuta disput. 30. quæst. 5. proposit. 14. quando duo actus positui duarum voluntatum sunt mutuo connecti inter se, vtrius potest esse proximè liberum ad suum actum ponendum, vel omittendum, qua ratione ibi explicatum, atque probatum est. Iam verò, si prædefinitio sit requisita ad potentiam proximam actus, seu (quod est idem) hæc cum illâ connexa, neutriquam actum posse esse liberum, inde est manifestum: quia potentia proxima actus mediâ prædefinitione erit connexa cum actu ipsi & quoties potentia proxima actus cum ipso actu connexa est, siue immediatâ, siue mediâ & connexione, nullatenus habet locum liber-

berras actus iuxta doctrinam late stabilitam. ibidem proposit. 11. & saepe alias repetitam.

DISPUTATIO 40.

De prouidentia Dei supernaturali.

IN hac disputatione ea sunt nobis examinanda, atque resoluenda quaestiones, quarum materia aliqua ratione fuerit communis Praedestinationi, & Reprobationi; quae potissimum species sunt Prouidentiae supernaturalis sumpta genericè, prout modò eam sumimus.

QVAESTIO I.

Qualis sit voluntas, qua Deus vult, omnes homines saluos fieri iuxta Apostolum 1. ad Timoth.

2.

Duplicem voluntatem distinguunt in Deo Theologi cum S. Tho. 1. par. quaest. 19. artic. 11. alteram beneplaciti; alteram signi. Voluntas beneplaciti est, qua Deus reuerà complacet in aliquo obiecto, illudque amat. Voluntas verò signi dicitur, quae reuerà in Deo non est, ipsi tamen tribuitur; quia signum aliquod externum datur, quod eam denotare solet, praesertim in nobis. Deinde voluntas beneplaciti rursus distinguitur à Theologis in voluntatem antecedentem; & consequentem. Antecedens est, quam Deus ex se ipso concipit independenter à nostris operibus bonis, aut malis. Consequens autem, quae nostra opera supponit, ab illisque subinde dependet. De quo vide plura dicta supra disput. 34. quaest. 11. num. 143. & 144.

2 Eo autem posito, certum est, Deum per modum gaudij reuerà complacere in possibilitate gloriae omnium hominum, vti complacet in eo, quod sint possibiles ceterae creaturae. Deinde est certum, Deum voluntate absoluta, & efficaci non velle salutem eorum, qui damnandi sunt, neque antecedenter, neque consequenter ad eorum opera; alioquin non damnarentur, sed salui fierent. Solum est difficultas, an Deus voluntate aliqua antecedente simplici, vel conditionata reuerà per modum desiderij tendat in salutem omnium, etiam Reprobatorum, eamque intendat verè, & ex animo, adeò, vt ex tali intentione moueatur ad conferendum Reprobis auxilia sufficientia, quae confert.

3 Prima sententia est, huiusmodi voluntatem circa salutem Reprobatorum in Deo non dari. Sed tantum voluntatem signi. Eatenus enim Deum dici velle, vt omnes homines salui

fiant, quatenus omnibus confert auxilia sufficientia ad salutem; non quia reuerà Deus eorum salutem, seu glorificationem desideret. Ita Caiet. in locum Pauli citatum, Bann. 1. par. quaest. 19. artic. 6. conclus. 2. Zumel ibidem disput. 2. Aluar. de Auxil. disput. 23. num. 4. & Basil. Legion. 1. par. Variarum quaest. 6. scholast. Vbi late defendit hanc sententiam, pro eaque refert nonnullos ex antiquioribus Scholasticis. Secunda sententia docet, reuerà dari in Deo voluntatem aliquam beneplaciti, qua salutem omnium hominum, etiam Reprobatorum, desiderat, intenditque antecedenter ad eorum opera. Ita tenent Falsolus 1. par. quaest. 19. artic. 6. dub. 1. cum pluribus ex antiquis à se relatis. Sotus in cap. 9. ad Roman. ad illa verba. *Quòd si Deus vult ostendere iram, &c.* & ibid. Stapleton num. 19. Bellarmin. lib. 2. de Grat. cap. 5. Less. disput. de Praedestin. lect. 6. num. 66. Mohm. 1. par. quaest. 19. artic. 6. disput. 1. & 2. Vazq. disput. 83. cap. 2. Soar. 1. par. lib. 3. de Attrib. cap. 8. num. 11. & lib. 4. de Praedestin. cap. 1. & 2. & in Opusc. Relect. de Libertate diuina disput. 2. lect. 2. num. 9. Tann. 1. par. disput. 2. quaest. 10. dub. 4. Becan. 1. par. tract. 1. cap. 12. quaest. 1. Arrub. disput. 30. cap. 2. Petauus tom. 1. Theolog. dogmat. lib. 3. cap. 3. Ripalda tom. 3. de Ente supernat. disput. 23. lect. 7. Carmel. discalcia 1. par. quaest. 19. artic. 6. Turrianus Opuscul. 5. de Voluntate Dei disput. 4. Hieric. disput. 17. cap. 3. & disput. 27. cap. 11. Gran. controuer. 3. de Voluntate Dei tract. 4. disput. 4. Alarc. tract. 3. disput. 6. cap. 3. Albiz disput. 9. de Volunt. lect. 2. Hemelm. tom. 2. tit. 14. disput. 3. cap. 3. Salas 1. 2. tract. 11. disput. 2. lect. 3. Ruiz latissime tom. de Volunt. disput. 19. 20. & 21. Martinson. 1. par. disput. 20. lect. 3. & 4. Queros tom. 2. disput. 18. & 19. Carlet. disput. 38. à lect. 1. Ribaden. disput. 6. de Praedestin. cap. 2. & apud eos alij plures. Huiusmodi autem voluntatem liberam esse, aut affirmant, aut supponunt communiter omnes pro ea citari: nec refragatur Vazq. quidquid aliqui censuerint, vt bene notat Alarc. supra num. 22. Addunt plerique contra paucos quosdam, eam esse conditionatam ex parte obiecti: quod late probat Ruiz ex Scholasticis, & Patribus disput. 20. citata. Recentiores verò, quorum meminimus supra disput. 37. quaest. 5. num. 69. dicunt, huiusmodi voluntatem inefficacem esse, quantum est ex parte Dei, prout ibi explicauimus. Vtrum autem Deus hanc voluntatem saluandi omnes habeat, non solum antecedenter ad peccatum Adami, sed etiam post illud prauium, sub controuersia est. Nam Vazq. disput. 95. cap. 6. cum alijs Recentioribus sentit, post peccatum Adae prauium, Deum in eius poenam auxilia etiam sufficientia negare aliquibus paruulis; atque adeò consequenter ad tale peccatum non habere voluntatem saluandi illos, etsi eam habeat antecedenter. Oppositum tamen docent Alarc. supra Arrub. disput. 29. cap. 2. & quorquor tenent, nulli, etiam paruulorum, negare Deum, auxilia sufficientia ad salutem. De quo quaest. 2.